

Ghid metodologic de elaborare a tezei de doctorat pentru domeniul științelor economice

Parametrii de evaluare a tezei în cadrul catedrei de specialitate (7)

Actualitatea cercetării. În cazul evaluării actualității cercetărilor fundamentale, se pornește de la importanța teoretică a temei, gradul ei de elaborare, impactul rezultatelor obținute asupra abordărilor teoretice existente. În cazul evaluării actualității cercetărilor aplicative, este relevantă necesitatea practică a investigației, efectul economic și social din recomandările propuse și implementările efectuate.

Noutatea științifică. Esența parametrului constă în prezentarea, fără exagerări sau subestimări, a noilor raționamente care au fost obținute și formulate de doctorand. Cercetarea în cazul tezei de doctorat nu finalizează, de obicei, cu descoperiri științifice revoluționare, însă ea poate deschide noi căi de analiză a realității. O deschidere se realizează chiar și atunci când investigația finalizează prin demonstrarea falsității unor enunțuri sau soluții practice, considerate anterior adevăruri ale științei și acțiunii practice. Deci, demonstrarea unei erori științifice este la fel de importantă ca și demonstrarea verosimilității unei noi ipoteze. Ca urmare, noutatea științifică este prezentă în următoarele cazuri:

1. **formularea unei noi categorii sau a componentelor ei, care permite cunoașterea mai profundă a esenței obiectului cercetat;**
2. **confirmarea sau infirmarea ipotezelor;**
3. **retestarea, prin confruntarea cu fapte sau date noi, a ipotezelor verificate anterior;**
4. **ameliorarea demonstrațiilor existente sau dezvoltarea unor noi demonstrații logico-formale pe căi noi și cu folosirea unor noi instrumente;**
5. **găsirea de soluții pentru probleme teoretice și practice noi;**
6. **identificarea de contradicții sau limite ale teoriei sau soluțiilor propuse anterior;**
7. **elaborarea unor noi modele de dezvoltare economică;**
8. **aplicarea unor noi metode de cercetare;**
9. **perfecționarea metodelor de cercetare cunoscute anterior.**

Rezultatele obținute prin cercetare pot îndeplini trei funcții: concretizare, completare și transformare (schimbare radicală). *La nivel de concretizare*, modificările se referă la probleme particulare, enunțuri separate, cu un impact nesemnificativ pentru înțelegerea esenței proceselor și fenomenelor economice. *La nivel de completare*, noile rezultate extind aria cunoscutului, scot în evidență noi aspecte ale problemei de cercetare, noi elemente ale obiectului cercetat. *La nivel de transformare*, sunt propuse noi abordări, necunoscute încă în teoria și practica economică, care se deosebesc cardinal de cele existente la moment.

Semnificația teoretică și metodologică a rezultatelor obținute. Acest criteriu denotă impactul rezultatelor cercetării asupra conceptelor, abordărilor, ideilor teoretice existente și asupra metodelor de cercetare aplicate. El vizează originalitatea ipotezei de cercetare, nivelul de argumentare a raționamentelor, selectarea metodelor de cercetare și importanța concluziilor trasate. Pentru cercetările fundamentale, valoarea teoretico-metodologică este de prim ordin, în timp ce pentru cercetările aplicative doctoranzii pot utiliza sau completa instrumentarul teoretico-metodologic existent. Importanța teoretico-metodologică este:

- foarte înaltă, dacă rezultatele cercetării propun abordări teoretice principial noi sau modifică viziunile teoretice existente, dacă este elaborată o nouă teorie integră sau sunt determinate principiile aplicării ei în practică, dacă sunt propuse noi metode de cercetare, iar concluziile teoretice sunt verificate experimental;
- înaltă, dacă rezultatele cercetării completează, dezvoltă sau introduc noi elemente în conceptele, ideile și abordările existente, dacă este elaborată o teorie și concluziile teoretice sunt confirmate în practica economică;
- medie, dacă rezultatele cercetării concretizează unele enunțuri teoretice, dacă sunt înaintate unele idei, iar concluziile teoretice sunt, parțial, confirmate în practica economică;
- mică (sau lipsește), dacă rezultatele cercetării reproduc cunoștințele teoretice existente, fără careva completări sau precizări, ipoteza științifică nu este formulată sau este propusă fără careva fundamentări.

Valoarea aplicativă a rezultatelor cercetării. Acest criteriu denotă modificările intervenite sau care pot interveni în urma implementării rezultatelor obținute prin cercetare în practica economică. El vizează gradul de soluționare a problemei de cercetare și importanța recomandărilor propuse. Valoarea practică depinde de scara implementării (întreprindere, ramură, economie în ansamblu), gradul de pregătire a rezultatelor pentru implementare (incipient, de bază, final) și de efectul economico-social obținut ca rezultat al implementării. Valoarea aplicativă este:

- foarte înaltă, dacă rezultatele cercetării sunt importante pentru economie în ansamblu, prezintă interes pentru un public foarte larg, implementarea este rațională sub aspect economic, fiind elaborate toate condițiile și materialele normative necesare implementării;
- înaltă, dacă rezultatele cercetării sunt importante pentru economie sau ramură în ansamblu, prezintă interes sporit pentru mulți utilizatori, implementarea este sau se presupune a fi la nivel de ramură sau regiune, fiind economic rațională și fiind elaborat setul de măsuri pentru implementare;
- medie, dacă rezultatele cercetării sunt importante pentru soluționarea unor probleme de ordin particular, prezintă interes pentru unele categorii de utilizatori, scara implementării este la nivel de câteva întreprinderi, implementarea fiind economic rațională;
- mică, dacă rezultatele cercetării sunt importante pentru soluționarea unor probleme particulare de rangul doi, prezintă interes pentru un cerc foarte restrâns de utilizatori, scara implementării presupune o întreprindere, iar implementarea nu este rațională sub aspect economic.

În cazul unei decizii favorabile a catedrei, doctorandul, prin cerere, se adresează Rectorului ASEM în vederea obținerii dreptului de inițiere a procedurii de susținere a tezei de doctorat în cadrul Seminarului Științific de Profil (SȘP). În cazul unei decizii defavorabile a catedrei urmează o discuție repetată (sau mai multe discuții) a tezei la nivel de catedră.